

Գալստյանն ընդդեմ Հայաստանի

Գործի համարը. 26986/03
Վճիռը կայացվել է. 15.11.2007
Ուժի մեջ է մտել. 15.02.2008

Պաշտոնապես
Հրապարակվել է. ՀՀՊՏ 2008.05.29/32(622)

Փաստերը

Արշամ Գալստյանը 2003 թվականին մարտի 5-ին նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլում հանդիսացել է ընտրատարածքային տեղամասային հանձնաժողովներից մեկի անդամ և ընդդիմադիր հիմնական թեկնածուի վստահված անձը: Նա մասնակցել է 2003թ.-ի ապրիլի 7-ին Երևանի կենտրոնում տեղի ունեցող հանրահավաքին: Հանրահավաքը եղել է քաղաքական բնույթի, հնչել են կառավարության և նախագահական ընտրություններին վերաբերող քննադատություններ: Հանրահավաքից հետո տուն գնալու ճանապարհին նա բերման է ենթարկվել ոստիկանություն, որտեղ ձերբակալող ոստիկանները կազմել են բերման ենթարկելու արձանագրություն և նշել, որ Ա. Գալստյանը *«ձերբակալվել է մոտավորապես 17:30-ի սահմաններում Մաշտոցի պողոտայում՝ ճանապարհային երթևեկությանը խոչընդոտելու և հանրահավաքի ընթացքում հասարակական կարգը խախտելու համար»:* Այնուհետև ոստիկանները կազմել են վարչական իրավախախտման արձանագրություն, որում նշել են, որ Ա. Գալստյանը *«մասնակցել է հանրահավաքի, որի ընթացքում խախտել է հասարակական կարգը»:* Նրա գործողությունները որակվել են ՎԻՎՕ 172-րդ հոդվածով՝ որպես մանր խուլիգանություն: Նույն օրը Ա. Գալստյանը տարվել է դատարան, որտեղ դատավորը կարճատև լուսմներից հետո Ա. Գալստյանին դատապարտել է 3 օրվա վարչական կալանքի: Ա. Գալստյանը պնդել է, որ դատական նիստը տևել է 5 րոպե և տեղի է ունեցել դատավորի աշխատասենյակում: Ա. Գալստյանը փորձել է ներկայացնել գործի հանգամանքները՝ միջնորդելով դատավորին կանչել վկաների և պաշտպան է պահանջել, սակայն դատավորը լուռ լսել է, ստորագրել է որոշ թղթեր և համարել է դատական նիստը փակված, որից հետո Ա. Գալստյանին տարել են կալանավայր: 2003թ.-ի ապրիլի 28-ին «Փետրվարի 22» հասարակական կազմակերպությունը դիմումատուի անունից բողոքել է ՀՀ գլխավոր դատախազին դատավճռի դեմ: 2003թ.-ի մայիսի 27-ի նամակով Կենտրոն և Նորք-Մարաշ համայնքների դատախազը տեղեկացրել է հասարակական կազմակերպությանը, որ 2003թ.-ի ապրիլի 7-ի որոշումը հիմնավորված է, և հիմքեր չկան այն բողոքարկելու համար:

Դատարանի որոշումը

Դատարանը որոշել է, որ խախտվել է Կոնվենցիայի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասը նույն հոդվածի 3-րդ մասի բ-կետի գուգակցությամբ, քանի որ Ա. Գալստյանին չի տրամադրվել պատշաճ ժամանակ և հնարավորություններ իր պաշտպանությունը նախապատրաստելու

համար, մասնավորապես, նախաքննության փուլում առանց արտաքին աշխարհի հետ կապ ունենալու պահվել է ոստիկանության բաժնում և այդտեղ գտնվելու կարճ ժամանակահատվածում նա ենթարկվել է մի շարք քննչական գործողությունների, ներառյալ հարցաքննության և խուզարկության, սակայն նրան հնարավորություն չի տրվել պատշաճ կերպով ծանոթանալու և գնահատելու իրեն ներկայացված մեղադրանքը և իր դեմ ներկայացված ապացույցները և իր պաշտպանությունը իրականացնելու նպատակով մշակելու արդյունավետ իրավաբանական ռազմավարություն: Դատարանը սահմանել է նաև Կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածի խախտում, քանի որ ՎԻՎՕ 172-րդ հոդվածը, որի հիման նա դատապարտվել էր, չէր համապատասխանում իրավական հստակության պահանջին: Նշված նորմը նախատեսում էր պատիժ «հասարակական կարգը և քաղաքացիների անդորրը խախտելու համար», որը խիստ ընդհանրական ձևակերպում էր և հաշվի առնելով, որ հասարակական կարգին առնչվող իրավախախտումները բազմազան են, նման ընդհանրացված ձևակերպումը չէր կարող համապատասխանել Կոնվենցիայի 11-րդ հոդվածով նախատեսված «օրենքով սահմանված կարգով» արտահայտության իրավական որոշակիության սկզբունքի պահանջներին: Բացի այդ, դատարանը հաշվի առավ նաև, որ դիմումատուն պատժվել էր սոսկ հանրահավաքին ներկա գտնվելու և ակտիվություն ցուցաբերելու համար, այլ ոչ թե դրա ընթացքում որևէ հակաօրինական, բռնի կամ անպարկեշտ գործողություն կատարելու համար: Քանի դեռ անձը չի կատարել նման գործողություններ հանրահավաքի ընթացքում, սոսկ հանրահավաքին մասնակցելու համար անձին պատասխանատվության ենթարկելը չի կարող անհրաժեշտ համարվել ժողովրդավարական հասարակությունում՝ Կոնվենցիայի 11-րդ հոդվածի երկրորդ մասի իմաստով: Հետևաբար, տեղի է ունեցել նաև Կոնվենցիայի այս դրույթի խախտում: Արդարացի փոխհատուցման մասով Դատարանը սահմանել է 3,000 եվրո ոչ նյութական վնասի դիմաց: